

[Rasting.]

aktieselskaber, men som ikke gerne, måske ikke for nogen pris, vil ind i offentlighedens søgelys eller under offentlighedens kontrol. Billedet svarer til, hvad man kan opleve i retslivet, hvor man ofte træffer mennesker, som vægrer sig ved at gå til politiet, ved at optræde som angivere, ved at vidne i retten, ved at anlægge injuriersøgsmål, ja, ved at gøre deres lovlige rettigheder gældende; når de skal udsættes for offentlig kontrol. Der er hæderlige forretningsfolk, der har det på samme måde; de er utilbøjelige til at indordne sig under denne kontrol, de forstår ikke denne tilsyneladende umotiverede iver fra statsmagtens side for at komme til at kontrollere dem.

Jeg har bl. a. i anledning af denne sag modtaget en henvendelse fra en større erhvervsdrivende her i landet, som fremhæver, hvad der allerede står i lovforslagets bemærkninger, at cirka halvdelen af de registrerede aktieselskaber har fremsat ønske om ikke at få deres regnskaber offentliggjort. Han siger videre — jeg tillader mig at citere —:

„Der er intet sagligt grundlag for, at regnskaberne skulle udleveres til offentligheden, hvis hele interesse herfor kun kan være at få en vis nysgerrighed tilfredsstillet.“

Se, det er efter min mening et af sagens kernepunkter. Det er min opfattelse, at når den højtærede minister i sine motiver til lovforslaget ikke er i stand til at give nogen bedre begrundelse for sit forslag end netop at anføre aktionærernes begrænsede hæftelse som grundlag for kravet om offentliggørelse af aktieselskabsregnskaber imod aktionærernes og selskabernes vilje, er vi, om jeg må udtrykke mig lidt bredt, inde i den højere socialistiske idé- og tankeverden og har fjernet os fra de handelspolitiske og handelsmoraliske realiteter.

Dette mit hovedsynspunkt med hensyn til regnskabernes offentliggørelse dækker i virkeligheden også spørgsmålet om offentlighedens adgang til aktiebogen. Man ønsker, at offentligheden skal vide, hvem der er aktionærer i et selskab, men man overser for det første, at offentligheden ikke altid har nogen virkelig legitim handelsmoralisk interesse i dette spørgsmål, medmindre man måske ved „offentligheden“ forstår

konkurrerende virksomheder; for det andet overser man vist også, at bestemmelsen måske ikke fuldt ud får den betydning, som forslagsstillerne tillægger den. Man kan dog, som det er blevet anført af højesteretssagfører Klerk, ikke nærmere kontrollere interessentskaber, som dannes med det formål at eje og administrere aktier i vedkommende aktieselskab, og man kan vel næppe heller kontrollere aktionærgrupper, hvis aktier lyder på ihændehaveren.

I øvrigt skal jeg i denne forbindelse tilføje, at forslaget til lov om aktieselskaber i 1929-30 indeholdt en bestemmelse om, at aktionærerne skulle have krav på at se eller få udskrift af aktiebogen, men at dette forslag udgik under behandlingen i rigsdagen. Det var altså et begrænset forslag; det var ikke offentligheden, der skulle have adgang hertil, men kun aktionærerne. Jeg kan ikke se, at problemstillingen siden 1930 på dette punkt er undergået nogen væsentlig eller principiel forandring, og jeg stiller mig derfor meget skeptisk over for den af den højtærede minister på dette punkt foreslåede ændring.

Med hensyn til lovforslagets øvrige bestemmelser vil jeg gerne nævne den skærpende af reglerne om kapitaludvidelse ved konvertering af gæld, som nærmere går ud på, at bestyrelsen i tegningslisten skal gøre rede for selskabets økonomiske stilling og afgive erklæring om, at pålydendet af udleverede aktier efter bestyrelsens skøn ikke overstiger værdien af de konverterede fordringer. Dette punkt mener jeg i og for sig fortjener overvejelse, og jeg tror, at problemet bør drøftes nærmere i udvalget. Men allerede nu vil jeg dog henlede opmærksomheden på, at et aktieselskab, således som det blev fremhævet af det ærede medlem hr. Paabøl, ved konvertering af gæld til aktieposter øger sin formue med gældens beløb, og jeg vil også gerne fremhæve, at der faktisk mange, mange steder foreligger den situation, at en sådan konvertering spiller en væsentlig rolle ved finansiering af privat boligbyggeri.

Lovforslaget indeholder så, som det er blevet fremhævet, en bestemmelse om forlængelse af det indtil videre midlertidige forbud mod aktionærlån. Jeg vil i så henseende understrege mit partis betænkeligheder ved den nugældende ordning; jeg